

Posljednje izlaganje dana održao je Žiga Zwitter (Sveučilište u Ljubljani) na temu »A History of Meadows in the Alps From the 15th to the Mid-20th Century and its Current Relevance«. Kroz izlaganje autor je prisutnima predstavio odabrane teme iz nadolazeće monografije *Historical Biodiversity in the Alps: Grassland Agroecosystems in the Last Millennium*, koja je rezultat višegodišnje interdisciplinarnе suradnje između povjesničara okoliša i botaničara. Izlaganje se fokusiralo na povijest upravljanja pašnjacima u alpskim prostorima te njihovu ekološku relevantnost, uzevši u obzir prilikom istraživanja različite izvore poput administrativnih zapisa, muzejski artefakata, intervjuja i terenskog istraživanja. Na kraju, Zwitter je podsjetio prisutne da ovakva istraživanja ne posjeduju relevantnost samo unutar naše struke, već da su ona vrijedan alat u kontekstu suvremenih izazova gubitka alpskih staništa.

Izlaganjem »Environmental History in the Mountains: a Problem-orientated Approach« Jona Mathieua (Sveučilište u Luzernu) otvoren je zadnji dan izlaganja. Kroz nekoliko primjera, predstavio je prisutnima kako su različite poljoprivredne strukture u tim područjima bile oblikovane okolišnim čimbenicima poput tla, nadmorske visine i topografije. Osim toga, Mathieu se osvrnuo na pitanja vezana uz urbanu organizaciju, objašnjavajući specifičnost urbanog i ekonomskog razvoja tih krajeva.

Posljednje izlaganje održao je Toru Terao (Sveučilište u Kagawi) na temu »Asian Monsoon Research Under the Climate Change«. Terao je predstavio najnovija istraživanja azijskog monsuna i njegovih utjecaja na klimu, s posebnim naglaskom na promjene izazvane globalnim zagrijavanjem. Korištenjem podataka prikupljenih desetljećima, autor je prikazao kako klimatske promjene utječu na monsun i kako ta saznanja mogu pomoći u projiciranju budućih klimatskih modela. Također, Terao je usporedio klimatske razlike između azijskog i europskog monsunskog sustava, te analizirao kako klimatske promjene utječu na poljoprivredu i naseljavanje u tim regijama.

Zaključno, iako su tri izlagača bila spriječena sudjelovati, konferencija je ponudila bogatstvo različitih perspektiva na aktualna pitanja iz povijesti okoliša, s posebnim naglaskom na suvremene ekološke izazove, utjecaj klimatskih promjena te rastući problem neznanstvenih pristupa tim istim temama. Svima prisutnima organizatori su poklonili primjerak novog zbornika *Changing Living Spaces: Subsistence and Sustenance in Eurasian Economies from Early Modern Times to the Present*, u čijem su nastanku sudjelovali i neki od izlagača. Događaj je omogućio konstruktivnu razmjenu ideja i na vrlo plastičan način pokazao kako interdisciplinarni pristupi i suradnje mogu doprinijeti boljem razumijevanju povijesnih i suvremenih promjena u okolišu i ljudskim društvima.

Adrian FILČIĆ

ČETRTI SVETOVNI OKOLJSKOZGODOVINSKI KONGRES (4TH WORLD CONGRESS OF ENVIRONMENTAL HISTORY), OULU, FINSKA, 2024

Četrti svetovni kongres okoljske zgodovine je potekao od 19. do 23. avgusta 2024 na Oulun Yliopisto (University of Oulu) na Finskom. Obsežno konferenco je organizirala Faculty of Humanities of the University of Oulu, v sodelovanju z Biodiverse Anthropocenes Research Programme in International Consortium of Environmental History Organizations (ICEHO: <https://www.iceho.org/>). Pri tem gre za svetovno konferenco, ki poteka na vsakih pet let in predstavlja osrednje srečanje znanstvenikov s področja okoljske zgodovine, okoljske humanistike in vseh sorodnih področij.

Z izbiro *Transitions, transformations and transdisciplinarity: Histories beyond history* (<https://wceh2024.com/theme>) kot krovne teme letošnje konference je bilo osrednje poslanstvo konference v ospredje postaviti pomen različnih pristopov pri reševanju sodobnih okoljskih problemov. Od aktivnih udeležencev je bilo zaželeno, da vzamejo v obzir različna obdobja v študijah okolja ter hkrati kritično razmišljajo o trenutnih okoljskih spremembah in njihovih daljnoročnih posledicah. Pomembno iztočnico so predstavljale tudi tranzicije ter v navezavi z njimi pomen zgodovinske perspektive pri pojasnjevanju okoljsko-družbenih preobrazb.

V okoljskozgodovinskih raziskavah ima pomembno mesto interdisciplinarnost, ki je bila zastopana tudi na tokratnem svetovnem kongresu. Konferenca je segla preko okvirov zgodovinske vede, na druga raziskovalna področja (antropologija, arheologija, geografija, biologija itd.) ter v posameznih primerih celo izven akademskih okvirov. Poudarjeno je bilo, da je okoljska zgodovina razvijajoče se raziskovalno področje, ki nastaja v sodelovanju različnih tradicionalnih ved. Preseganje meja zgodovinske discipline ter poudarjanje interdisciplinarnosti pa je bilo razvidno tudi iz v pozivu uporabljene besedne zveze *Histories beyond history* (zgodovine onkraj zgodovine) ter pri poimenovanju nekaterih panelov (npr. *Transdisciplinary arts beyond history*, *Pushing the envelope: doing environmental history differently*, *Pushing the boundaries of energy history*, *Beyond environmental history: south Asia and trans-disciplinary scholarship in the epoch of the anthropocene*).

Končna različica programa s povzetki referatov ter plakati v obliki pdf je objavljena na konferenčni spletni strani (<https://wceh2024.com/programme#timetable>). Po besedah organizatorjev je šlo za največji svetovni okoljskozgodovinski kongres do sedaj, saj se ga je udeležilo kar 973 oseb, od tega 753 na licu mesta ter 220 preko spletne platforme ZOOM. Omogočena je bila namreč tudi hibridna oblika udeležbe. Tudi ta je bila, z manjšimi tehničnimi težavami, po zaslugi velike ekipe prostovoljcev ter administrativnih delavcev dobro izpeljana.

Program klasične in e-konference so organizatorji razdelili na pet dni, sestavljen pa je bil iz 84 vzporednih panelov, 25 okroglih miz, 9 delavnic in štirih plenarnih predavanj. Za posameznike, ki jim nastopanje ni najbližje in se lažje izražajo s pomočjo oblikovnih rešitev, je bila omogočena predstavitev lastnih dognanj v obliki plakatov. V glavni avli univerze je bilo razstavljenih 21 plakatov. Poleg tradicionalnih panelov, plenarnih predavanj, delavnic in plakatov so bili udeleženci vabljeni tudi na tri vabljena predavanja. Po uradni otvoritvi konference v ponedeljek je imela uvodno vabljeno predavanje Áile Aikio (University of Lapland), ki je z vpeljavo konceptov in praks Samijev predstavila oblike dojemanja in vzajemnega odnosa do okolja ter s tem povezane alternativne pristope v okoljski zgodovini. V četrtek je sledilo drugo vabljeno predavanje Roberta Dunna (NC State University), na temo mutualizma oziroma simbioze med različnimi organizmi v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Zaključno vabljeno predavanje pa je pripravila Amal Ghazal (Doha Institute for Graduate Studies), ki se je osredotočila na različne meje (fizične, epistemološke, itd.), s katerimi se znanstveniki v humanistiki in družboslovju srečujejo, ter na pomen mreženja v prehajanju teh meja.

Tradicionalni paneli so trajali 105 minut. V tem dejstvu sem občutila pomanjkljivost konference, saj je nekatere panele sestavljavljalo po šestih referatov, seveda pa je bilo potrebno prihraniti tudi čas za razpravo, posledično so bile posamezne predavitve izredno kratke (10–12 minut). Ob tem pa so se udeleženci, kot je to navadno na večjih konferencah, morali odločiti za enega od dogodkov, saj so predavanja, razprave in okrogle mize potekali vzporedno. Na tem mestu bi izpostavila še drugo pomanjkljivost, ki sem jo občutila. Zaradi vzporednega poteka dogodkov so ti potekali v večjem številu predavalnic na univerzi. Zemljevid, ki smo ga udeleženci prejeli ob konferenčni brošuri, je bil nepregleden, smerokazi do predavalnic pa pomanjkljivi. Ob fizičnem zemljevidu so organizatorji sicer pripravili virtualni zemljevid, za katerega pa so si udeleženci morali na mobilnih telefonih prenesti ustrezno aplikacijo.

V celoti gledano je bila konferenca izvedena uspešno. Organizatorji so pred začetkom predstavili glavni namen, torej oblikovati inovativen program, ki bo spodbujal sodelovanje strokovnjakov z različnih področij ter omogočal mreženje in izmenjavo dognanj s področja okoljske zgodovine. Menim, da je bil ta namen dosežen. Ob strogo intelektualnem programu in druženju pa so organizatorji za udeležence pripravili tudi vrsto ekskurzij in dogodkov, ki so še dodatno popestrili zastavljeni program.

Sara ŠIFRAR KRAJNIK

Economic- and Ecohistory

Ekonomska i ekohistorija

Journal for Economic History and Environmental History

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Topic / Tema broja

Environmental Histories of Southern Central
Europe: State of the Field Perspectives
(Hungary, Croatia and Slovenia)

*Povijesti okoliša južnog dijela srednje Europe: Pregledi stanja
istraživanja (Mađarska, Hrvatska i Slovenija)*

Volume XXI / Number 21

Zagreb – Samobor 2025

ISSN 1845-5867

UDK 33 + 9 + 504.3

Publishers / Nakladnici:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR – 10000 Zagreb
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Co-publisher / Sunakladnik: Ekohistorijski laboratorij Centra za inovativne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb, Hrvatska www.ffzg.unizg.hr; <http://ckhis.ffzg.unizg.hr/>

Editor-in-chief / Glavni i odgovorni urednik:
Hrvoje Petrić

Guest Co-Editor / Gost su-urednik:
Žiga Zwitter

Editorial Staff / Uredništvo:

Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Močanin, Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute, Žiga Zwitter

International Editorial Board / Međunarodno uredničko vijeće:

Drago Roksandić – president/predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Sorbonne-Paris, Francuska*), Marija Benić Penava (*Dubrovnik*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Auckland, New Zealand*), Ljiljana Dobrovšak (*Zagreb*), Goran Đurđević, Josip Faričić (*Zadar*), Borna Fürst Bjeliš (*Zagreb*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Egidio Ivetić (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordan Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Honolulu, SAD*), Žiga Zwitter (*Ljubljana, Slovenija*) Zlata Živaković Kerže (*Osijek*), Matija Zorn (*Ljubljana*), Ivana Žebec Šilj (*Zagreb*)

Article's UDC markups / UDK oznake članaka:
Ivica Zvonar

Layout / Prijelom:
Saša Bogadi

Journal directors / Za nakladnike:
Petra Somek, Hrvoje Petrić, Domagoj Tončinić

ISSN 1849-0190 (Online) ISSN 1845-5867 (Tisak)

Print by / Tisak:
Bogadigrafika, Koprivnica 2025.

Mailing addresses / Adresa uredništva:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Cover / Na naslovnici:

Plan for reinforcing the banks of the Savinja in the district of Novo Celje, 1832.

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts
HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA
AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA
JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA
CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland
ECONLIT – AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA